

Wpływ dn. 12. I. 1944

L. dz. 50/44

Przydział 2/44

SABANILLA
L. dz. 1/44.

Dnia 3. Stycznia 1944.

R A P O R T ORGANIZACYJNY NR. 16.

(Za GRUDZIEŃ 1943.r.)

I. Kierownictwo Placówki i personel stały.

1) PEDRO - Kierownik placówki. Personalja znane. Kierował całością pracy Placówki. Opracował szereg raportów i notatek specjalnych oraz meldunków. Utrzymywał kontakty zewnętrzne z Poselstwem i attaché wojskowym. Szyfrował i rozszyfrowywał depe-sze.

Utrzymywał kontakty z szeregiem informatorów świadomych i nieświadomych. Współpracował ze STANISŁAWEM.

Wykonał szereg prac pokrywkowych, występował kilkakrotnie w mundurze i t.p.

2) JANKOWSKI - Oficer Wywiadowczy Placówki. Personalja znane. Opracował raport KW i szereg raportów i notatek specjalnych. Prowadził cenzurę listów do i od ochotników. Prowadził księgowość i kasę. Utrzymywał kontakty z informatorami. Współpracował z TOMASZEM. Pracownik wysoko wartościowy.

3) PEGAR - Tłomacz i siła pomocnicza Placówki. Współpracował w dziale KW i w opracowywaniu raportu KW. Prowadził kartotekę KW. Prowadził cenzurę listów ochotników, przepisywał na maszynie. Wykonał raport i szereg notatek prasowych. Współpracował w prowadzeniu rachunków. Pracownik bardzo wartościowy.

4) SPRYCIARZ - Kierownik podplacówki SALTA. Personalja znane. W okresie sprawozdawczym utrzymywał kontakt towarzyski i odbierał przeznaczone dla niego pieniądze. Aktywność jego w stosunku do FIRMY nie jest Placówce znana.

II. Sieć organizacyjna oraz informatorzy.

a) SABANILIA.

A) Rio de Janeiro.

- 1) MAKOWSKI - Nr.ew.5185. - Personalja znane.
Dostarczał szereg informacji z "czarnej giełdy" i żydowskich sfer spekulacyjno-gospodarczych.
Informator wartościowy.
- 2) BERGER - Nr.ew.5186. - Personalja znane. | Dostar.
wiadomoś.
- 3) BENEDICT - Nr.ew.5187. - Pers.znane. | hotelow.
- 4) SZLEM - Nr.ew.5301. - Personalja znane.
Dostarczył wykonał szereg zadań zleconych i dostarczył wiadomości z zakresu politycznego i gospodarczo-handlowego.
Jest pozyteczny.
- 5) OCHOTNIK - Nr.ew.5302. - Personalja znane.
Dostarczył kilku wiadomości pozytecznych
Jest pozyteczny.
- 6) BOLESŁAW - Nr.ew.5188. - Personalja znane.
Dobry, ideowy, rzutki, chętny i sprytny informator. Dostarczał wielu ciekawych i zawsze aktualnych wiadomości z terenów lotniczego, wojskowego i politycznego.
Informator wysoko wartościowy.
- 7) ARNOLD - Nr.ew.5189. - Personalja znane.
Dostarczał wiadomości z terenu rekrutacyjnego.
Jest pozyteczny.
- 8) SYK - Nr.ew.5307. - Personalja znane.
Dostarczył wielu cennych wiadomości z życia wewnątrzno-politycznego brazylijskiego. Był bardzo pozyteczny.
Informator wartościowy.
- 9) TERESA - Nr.ew.5306. - Personalja znane.
Dostarczała ciekawych wiadomości z listów polskich i niemieckich.
Informator wartościowy.

B) São Paulo.

- 10) MARTINS - Nr.ew.5303. - Personalja znane.
W okresie sprawozdawczym był bardzo pozy-

teczny. Dostarczał cennego materiału informacyjnego z miasta i stanu São Paulo.
Pracownik bardzo wartościowy.

- 11) MOLIER - Nr.ew.5305. - Personalja znane.
Dostarczył szeregu wiadomości typu KW.
Informator wartościowy.
- 12) ZAGŁOBA - Nr.ew.5309. - Personalja znane.
Dostarczył szeregu wiadomości z terenu politycznego i KW.
Jest pozyteczny.
- 13) PUMA - Nr.ew.5310. - Dostarczył wiadomości typu KW.
Dosyć pozyteczny.

C) Curitiba i stan Paraná.

- 14) LWOWSKI - Nr.ew.5198. - Personalja znane.
Dostarczył szeregu wiadomości ogólnych i KW. Po zmianie metod współpracy, które Placówka zmieniła w stosunku do LWOWSKIEGO (Przejście z raportów miesięcznych na raporty specjalne - na zagadnienia), wydać podniesienie się poziomu prac LWOWSKIEGO.
Pracownik pozyteczny.
- 15) KLON - Nr.ew.5308. - Personalja znane.
Przesyła wiadomości typu KW w dużej ilości.
Nie wszystkie nadają się do dalszego zużytkowania, lecz są między innymi również wiadomości bardzo pozyteczne, zwłaszcza dla STANISŁAWA.
Informator wartościowy.
- 16) GUARANY - Nr.ew.5304. - Personalja znane.
Nadal w rozjazdach w interiorze. Komunikował się jedynie kartką.

INFORMATORZY BEZ PRZYDZIELONYCH NUMERÓW - ŚWIADOMI.

A) Rio de Janeiro.

- 17) WYSOKI - Personalja znane.
Współpracował pozytecznie. Wykonał szereg zadań specjalnych.

B) Curitiba.

- 18) FELIX - Personalja znane.

Podtrzymywał kontakt z Placówką jako pośrednik z KLONEM I KUBIKOWĄ.

- 19) KUBIKOWA - Personalja znane.
Służyła jako "skrzynka pocztowa".

b) PODPLACÓWKA "SALTA".

Nie jest znana praca SALTY kierownikowi placówki SABANILLA.

III. Sieć towarzyska oraz informatorzy nieświadomi.

A) Rio de Janeiro.

- 20) DOKTOR - Nadal przebywa w Rio de Janeiro tylko dorywczo, stale jednak utrzymuje duże kontakty z czynnikami amerykańskimi (komisja prawnicza) i z brazylijskimi kołami politycznymi. W czasie pobytu w Rio kontaktuje się z JAN-KOWSKIM. Dostarcza wiadomości pozytywne.
- 21) DZIUNIA - Dostarczyła szeregu wiadomości politycznych i wewnętrzno-brazylijskich przez Ministerstwo Poczty i Telegrafu.
- 22) WARCHOŁ - Dostarczył wiele wiadomości z zakresu stosunków pracowniczych i robotniczych we wnętrzu Brazylii.
- 23) SARENKA - W okresie sprawozdawczym nie była obecna w Rio de Janeiro (wakacje)
- 24) LADY - Dostarcza nadal bardzo cennych wiadomości politycznych. Jest droga, ponieważ wymaga spotkań w kasynach i barach i lubi być częstowana. Jednakże jest źródłem wyjątkowo wartościowym, jeśli chodzi o wiadomości polityczne, które ma przez rodzinę Ruy Barbosy z "pierwszej ręki". Gadatliwa i przyjazna mogłaby dawać duże korzyści, pracując świadomie, lecz narazie w tym kierunku nie może być wykorzystana ze względów budżetowych, gdyż z natury rzeczy byłaby bardzo droga. Jej stosunek do aliantów i Polski specjalnie nie budzi żadnej wątpliwości.

- 25) GADUIA - Również, jak i Lady bardzo pozyteczny politycznie informator, lecz stosunkowo drogi. W obecnym okrsie niepewności politycznych i ciągłych alarmów niezastąpiony i bardzo chętny. Manifestuje wyraźnie swoją wielką przyjaźń do Polski i Polaków, gorący aljantczyk, a jednocześnie wrogo nastawiony do Sowietów, co jest kombinacją w Brazylii rzadką.

B) Curityba i stan Paraná.

Lista nieświadomych informatorów ze stanu Paraná nie uległa zmianie od raportu Nr.14. (Od inf.Nr.26.do inf. Nr.43.)

C) Santa Catharina.

Lista nieświadomych informatorów ze stanu Santa Catharina nie uległa zmianie, jak w raporcie Nr.14. (Od inf.Nr. 44.do inf.Nr.51.)

IV. Nawiązanie w okresie sprawozdawczym nowych kontaktów.

Dzięki TERESIE kierownik placówki poznał DYREKTORA CENZURY, dzięki LADY szereg osób ze świata politycznego (głównie pałacu Catete - z domu cywilnego prezydenta VARGASA)

W Ministerstwie Marynarki nawiązano kontakty z osobistym adjutantem Ministra GUILHELM i jego żoną, które zostały dość szczęśliwie pogiębione towarzysko. Placówka spodziewa się tą drogą zbliżyć do Marynarki Wojennej.

V. Opanowanie terenu i ogólne wyniki pracy.

Coraz bardziej wydaje się konieczne rozszerzenie sieci na tereny przygraniczne, południowe. (Rio Grande do Sul). Brazylija w ostatnim miesiącu jest wyraźnie OKRĄŻANA przez działalność osi. Rewolucja w Boliwji o "nacjonalistycznym" posmaku, wykrycie nazistowskiego spisku w Chile, stosunek niezmienny Argentyny do spraw sprzymierzonych, oraz objawy wewnętrzne w Brazylii, które w listopadzie i grudniu 1943.r. były wręcz alarmujące, dowodzące Placówka powinna wzmocnić swoją czujność i możliwości organizacyjne.

W tych okolicznościach, przy posiadanych

przez Placówkę możliwościach organizacyjnych, przy znikomych środkach finansowych w stosunku do n.p. STANISŁAWA Placówka stwierdza, że opanowała teren dobrze. Trzeba zaś podkreślić, że drożyzna wzrosła i wzrasta nadal w sposób alarmujący, dochodząc nawet do 300% wzrostu cen produktów pierwszej potrzeby (jajzyny, owoce, ryby, tłuszcze t.j. produkty brazylijskie), gdy materjały odzieżowe i konserwy wzrosły o 500%, a nawet i więcej.

W tych warunkach wynagrodzenia informatorów zmalały ogromnie, czasami będąc już wręcz pieniędzmi "na drobne wydatki", a praca ich w momentach krytycznych, które Brazylija przeżywa przerodziła się w pracę ideową.

Trzeba podkreślić, że jak dotąd spisują się doskonale, a pomimo wielu trudności, kontakty i wiadomości nie zostały uszczuplone ani na chwilę.

Jest to wynik zgrania zespołu, oraz wysokiego poziomu ideowego osób współpracujących z Placówką.

Poczta przez TOMASZA (zewnątrzna, t.j. z Centralą i STEFFALEM) funkcjonuje nadal bardzo dobrze. Kontakty z TOMASZEM przy tem utrzymują nadal wyłącznie JANKOWSKI. W komunikacji wewnętrznej w omawianym okresie Placówka miała wystarczające dzięki licznym okazjom pomiędzy Południem i Rio de Janeiro.

Specjalnie zasługuje na podkreślenie współpraca z placówką konsula generalnego GIEBUROWSKIEGO w Kurytybie, który bardzo ideowo i życzliwie pomaga Placówce, bez zwykłych wśród konsulów zastrzeżeń. Również vice-konsul ROGATKO w São Paulo współpracuje z Placówką, lecz jest ~~znacznie~~ w tej współpracy bardziej "nierówny".

Charakterystyczne jest, że prowincja konsularna nadal współpracuje przede wszystkim z Placówką, podczas gdy Poselstwo w Rio de Janeiro i Wydział Konsularny po przyjeździe GRUDY współpracuje przede wszystkim z KONKURENCJĄ, a dopiero potem z nami.

Poselstwo nadal podtrzymuje poprawno-nieżyczliwy, zimny stosunek do Placówki, a Kierownik Placówki stwierdził ostatnio, że POSEL, pomimo systematycznych "odpraw", odbywanych z PEDRO co poniedziałek, ukrywa i ukrywał wiele znanych mu faktów, któreby mogły być użyteczne dla Placówki. Podczas obecnego kryzysu nie otrzymaliśmy z Poselstwa, prócz nic nie mówiących tajemniczych ogólników, ani jednej wiadomości politycznej.

Attaché nadal współpracuje z Placówką, choć nadzieje, które żywi na wyjazd do Londynu, ochłodziły jego zapaly kontaktowe i informacyjne. Przy tym odpadnięcie rekrutacji do ppor. czasu wojny LENARTOWICZA z natury rzeczy zainteresowania Placówki przeniosły na tego ostatniego.

Ppor. LENARTOWICZ manifestacyjnie obiecał współpracować z Placówką jaknajściślej.

Pokrywkę kierownika Placówki i pracowników działają zadowalająco.

VI. Trudności i prośby.

VII. Sprawy budżetowe.

Jak już zostało podkreślone w punkcie V. niniejszego raportu (Opanowanie terenu i ogólne wyniki pracy) wzrost drożyzny w Brazylii doszedł w ciągu ostatniego roku do 500% jeśli chodzi o materiały odzieżowe, a do 300% jeśli chodzi o wydatki pierwszej potrzeby. Jedyną pozycją niezmienną, na skutek specjalnego prawa, jest pozycja mieszkaniowa, lecz i tu niebawem mają zajść zasadnicze zmiany. W tej sytuacji wynagrodzenie naszych informatorów zmalało tak znacznie, że znowu zachodzi potrzeba podniesienia stawki niektórym. Dotyczy to oczywiście przede wszystkim tych informatorów, którzy są do wyłącznej naszej dyspozycji (LWOWSKI w Kurytybie i MARTINS w São Paulo) i dla których nasze pieniądze są ~~jedynym~~ ^{jedynym} środkiem utrzymania. Obydwaj są KONIECZNI dla placówki i obydwaj są podstawą naszej roboty na tych terenach.

Ostatnio LWOWSKI wystąpił z prośbą o podwyższenie mu jego gazy. Wobec całkowicie uzasadnionych powodów, które i nas w Rio de Janeiro gnębią, zdecydowałem się na podwyższenie LWOWSKIEMU od 1. stycznia na 1200 cruzeiro.

Narazie inni informatorzy "siedzą cicho", lecz wartości naszych świadczeń oczywiście zmalała.

Jeżeli się więc weźmie pod uwagę, że istotnie Brazylija jest ostatnio "okrażana" przez agentów niemieckich (Boliwja, Chile, Argentyna), że stan wrzenia wewnętrznego w Brazylii, pomimo posunięć VARGASA, staje się chroniczny, że według ostatnich wypowiedzi politycznych Brazylija weźmie udział czynny w polityce międzynarodowej, co dla nas jest bardzo ważne, że propaganda sowiecka uzewnętrznia się specjalnie ciekawie właśnie w Brazylii, która nie ma stosunków dyplomatycznych z Sowietami - Placówka uważa, że zespół informacji przez nią dostarczanych zyskał i zyskuje z każdym dniem na wartości i pozwala sobie sugerować, że Centrali opłaci się inwestować w rozszerzenie sieci na Rio Grande do Sul, oraz rzeczowe jest podwyższenie budżetu na wydatki, związane z polepszeniem świadczeń dla informatorów, którzy przecież w ostatnich wypadkach dowiedli swojej wartości.

Obecnie nasze wydatki rzeczowe wyglądają w następujący sposób:

Rio de Janeiro

- Pensja PEGARA	1.920.cr.-
- SZLEM	400.cr.-
- Do przeniesienia	2.320.cr.-

Z przeniesienia 2.320.cr.-
- SYK 400.cr.-
- Wypłaty nieregularne
(Makowski, Berger i inni) ca. 400.cr.-

São Paulo

- MARTINS 1.500.cr.-
- Wypłaty nieregularne
(Puma, Rogatko i inni) ca. 300.cr.-

Curitiba

- LWOWSKI 1.200.cr.-
- KLON 600.cr.-
- Wypłaty nieregularne
(Guarany i inni) ca. 400.cr.-

7.120.cr.- 7.120.cr.

Wydatki rzeczowe

- Lokal, woźny ca. 1.000.cr.-
- Depesze zagraniczne ca. 600.cr.-
- Telefon ca. 100.cr.-
- Knacelaryjne ca. 400.cr.-
- Porto ca. 50.cr.-

2.150.cr. 2.150.cr.

Wydatki służbowo wywiad.

- Pedro ca. 800.cr.-
- Jankowski ca. 250.cr.-
- Martins ca. 200.cr.-

1.250.cr. 1.250.cr.

(W tym mieszczą się spotkania z Lady i
Gadułą, ze Stanisławem i t.p.)

RAZEM ca. 10.520.cr.

W zestawieniu niniejszym brak sumy na podróże służbowe, która przy brazylijskich odległościach wynosi co najmniej 2.000 do 3.000 cruzeiros. Podróże takie są niezbędne nie tylko dla rozwijania organizacyjnego organizacji, ale również dla usprawniania i aktualizowania prac w terenie. Poza tym czasami wydaje nam się konieczne sprowadzanie do Rio naszych podstawowych pracowników, do Rio celem zapoznania ich z metodami pracy, sposobami sporządzania raportów i t.p.

Biorąc pod uwagę, że niekiedy rozwój organizacji wymaga jakiegoś nowego, wartościowego agenta, jak również, że mogą się wydarzyć wydatki nie mogące się przewidzieć, jak również uwzględniając, iż stale wzrastająca drożyzna automatycznie po-

większać ~~można~~ nasze świadczenia w stosunku do poszczególnych agentów - Placówka jest zdania, że miesięczny budżet na wydatki rzeczowe, obecnie c.a. 15.000. cruzeiro, to jest w przybliżeniu kwotę odpowiadającą budżetowi Placówki, wyznaczonemu w ostatnio nadesłanej instrukcji L.dz.660/43 ad VIII. (780 dol.)
Placówka prosi o uwzględnienie jej postulatu.

VIII. Zamierzenia na przyszłość.

Zamierzenia na przyszłość Placówki są proporcjonalne do jej możliwości budżetowych, wynikających z punktu VII niniejszego raportu org.

Nadal uwaga Placówki skierowana jest na Południe i pragnieniem Kierownika jest dotarcie organizacyjne do Rio Grande do Sul, co okazało się o wiele trudniejsze, niż początkowo było przypuszczane.

IX. Współpraca z Tomaszewskimi.

Żadnych zmian.

X. Współpraca ze Stanisławskimi.

Rozwija się nadal bardzo pomyślnie. Placówka urządziła z racji Nowego Roku małe przyjęcie dla Stanisława, z którym się kontaktuje. W wyniku tego kierownik placówki został zaproszony z kolei na "party" łączne z mr. BRADLEY, w mieszkaniu kontaktującego się Stasia.

Stanisławscy manifestują bardzo ostatnio mocno swoje korzyści, osiągnięte ze współpracy z Placówką i wyszli całkowicie z początkowej rezerwy.

Stanisławscy interesują się również żywo informacjami politycznymi, wewnątrzno-brazylijskimi, jak również propagandą sowiecką, co do której zawsze proszą o szczegóły.

XI. Różne.

Placówka utrzymuje kontakt z STEFFALEM i wymienia z nim materiały i uwagi.

Pedro